

*Баклан І. М., Панцир О. Ю.
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

СЛОВОТВОРЧІ ТИПИ НІМЕЦЬКИХ ФІНАНСОВИХ ТЕРМІНІВ

Термін – це поняття, що має визначення (дефініцію). Фінансова термінологія являє собою спеціальну лексику, що обслуговує галузь фінансів (бухгалтерська справа, аудит, платіжні операції тощо). Кожен термін має відповідати встановленим у певній мові нормам, бути систематичним, незалежним від контексту, точним, компактним, однозначним у межах однієї терміносфери, семантично нейтральним і милозвучним (Д’яков, Кияк, & Куделько, 2000: 12–13). Усі терміни проходять процедуру кодифікації, що передбачає їх закріплення у лексикографічних джерелах. За морфологічною ознакою терміни галузі фінансів є переважно іменниками (напр., *das Kapital*, *das Konto*), хоча у фінансовій терміносистемі можна зустріти прикметники (напр., *fällig* – такий, що підлягає оплаті), дієприкметники I чи II (напр., *laufend* – поточний, *abgegrenzt* – розмежований), дієслова (напр., *abschreiben* – амортизувати) чи прислівники (напр., *bar* – готівкою). На синтагматичному рівні термін може бути представлений словесними комплексами у вигляді описових форм дієслів (нім. Funktionsverbgefüge), як наприклад, *Bilanz erstellen* – скласти баланс, *in Rechnung stellen* – виставляти рахунок. За класифікацією словотворчих типів термінів А. Д’якова, Т. Кияка та З. Куделько можна виокремити такі (Д’яков et. al., 2000: 13–14):

- 1) терміни-однокореневі слова (корінна і запозичена непохідна лексика);
- 2) похідні терміни (утворені за допомогою префіксації та суфіксації);
- 3) терміни-складні слова (композиції та біноми);
- 4) терміни-словосполучення;
- 5) терміни-аббревіатури;
- 6) літерні умовні позначення;
- 7) символи (знаки);
- 8) номенклатура (номенклатурні найменування).

На основі аналізу вибірки зі словника фінансових термінів (С. Ніколайчук & Ю. Ніколайчук, 2011) можна розподілити ці словотворчі типи за їхньою частотністю. Найбільшу частку становлять терміни-композиції

(52,5 % – 424 одиниці). Серед цих композитів переважають іменники (напр., *die Geschäftsführung* – керівництво, менеджмент, *der Jahresumsatz* – річна валова виручка), рідше – інші частини мови (напр., прикметники *abschreibungsfähig* – такий, що підлягає амортизації, *kurzlebig* – швидкозношуваний, *langfristig* – довгостроковий). Далі за частотністю слідує терміни-словосполучення (31,5 % – 254 одиниці). Найбільш поширені моделі цих термінів представлені схемами прикметник+ іменник (напр., *normale Abschreibung* – звичайна амортизація) та іменник+ іменник (напр., *Überziehung eines Kontos* – овердрафт). Менш поширеними є схеми іменник+дієслово (напр., *Anzahlungsleisten* – здійснювати попередню оплату) та прислівник+дієслово (напр., *barbezahlen*). Третім за частотністю словотворчим типом стали похідні терміни (13 % – 105 одиниць). Вони утворюються за допомогою префіксації (напр., *der Anteil* – частка), суфіксації (напр., *die Flüssigkeit* – ліквідність) та їх поєднання (напр., *die Entwertung* – знецінення). Окремим словотворчим типом виділено номенклатурні найменування (1,4 % – 11 одиниць), що постають проміжною ланкою між термінами та власними назвами. З огляду на фінансову термінологію більшість із них – це назви законів або установ (напр., *amerikanische Wirtschaftsprüferkammer* – Американський інститут аудиторів, *das Bewertungsgesetz* – Закон, що регулює порядок проведення оцінки). Менш продуктивним виявився словотворчий тип, що включає терміни-абревіатури (1 % – 8 одиниць). Скорочення може бути окремим терміном (напр., *GAAS* – Allgemein Anerkannte Normen für die Rechnungsprüfung – загальноприйняті стандарти аудиту) або складником терміна (напр., *die EDV-Buchführung* – автоматизований бухгалтерський облік). Наступною за чисельністю групою стали терміни-однокореневі слова (напр., *der Lohn, der Gewinn, die Gebühr*). Їхня частка складає 0,4 %, що становить 3 одиниці. Найменш продуктивними типами словотвору виявилися терміни-біноми (напр., *die Benchmark-Methode* – основний підхід за наявності альтернативних методів обліку) та багатокомпонентні терміни (напр., *die Cash-Flow-Rechnung* – звіт про рух грошових коштів), їхні частки склали по 0,1 % кожна (разом 2 одиниці). Вибірка термінів галузі фінансів, що налічує 807 одиниць, не містить літерних умовних позначень і символів.

Отже, для термінології галузі фінансів характерні такі словотворчі типи у порядку зменшення частотності: терміни-композити, терміни-словосполучення, похідні терміни, номенклатурні найменування, терміни-абревіатури, терміни-однокореневі слова, терміни-біноми та багатокомпонентні терміни. За частиномовною приналежністю переважна більшість термінів є іменниками,

проте наявні також інші частини мови, зокрема прикметники, дієприкметники, дієслова та прислівники.

Використана література:

1. Д'яков, А. С., Кияк, Т. Р., &Куделько З. Б. (2000). Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Видавничий дім «KM Academia».
2. Ніколайчук, С., &Ніколайчук, Ю. (2011). Словник податкових, фінансових та юридичних термінів. Київ : Фірма «ІНКОС».

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-MKfpgoe-2022.03>

УДК 37.018.42:004.77

*Блинова І. А., Бреславець Н. О.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова*

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТФОРМ

Питання дистанційної освіти за останні кілька років набуло важливості та актуальності. Особливо на процес навчання в нашій країні вплинули такі фактори як епідемія коронавірусу COVID-19 та війна. Як наслідок, освітній процес набув абсолютно нового формату навчання, надаючи великий вибір перспектив і можливостей для отримання знань як у домашніх умовах, так і за межами дому.

Електронні технології вже давно використовуються в багатьох сферах нашого повсякденного життя. Комп'ютерні навички є сформованими, тому їх застосування в освітньому процесі не є каменем спотикання. Інтернет-технології допомагають розширити кордони, тим самим урізноманітнити викладання навчального предмета, створити систему відкритої освіти.

Дистанційне навчання включає освітні технології на основі засобів інформатизації, які уможливають здобуття освіти без фізичної присутності студента в навчальному закладі. Використання технологій електронного (дистанційного, мобільного) навчання «робить навчальний процес більш привабливим, демократичним, комфортним і стимулює студентів до самоосвіти та навчання протягом усього життя» (Триус, Герасименко, Франчук 2012: 6).